

Rudolph Schmidt

ΩΔΕΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ 1939 - 40

21.4.40

ΤΡΙΤΗ
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ
ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ε. Κ. ΦΛΩΡΟΣ

ΣΟΛΙΣΤ

RUDOLPH SCHMIDT

ΠΙΑΝΟ

ΔΙΟΝΥΣΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1940

ΩΡΑ 11 Π. Μ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΡΙΤΗ
ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ
ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ
Ε. Κ. ΦΛΟΡΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ
RUDOLPH SCHMIDT

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1. Εισαγωγή *Όμπερον C. M. v. WEBER
Oberon. Overture
2. Συμφωνία εις οι Ελασσον *Ημιτελής» F. SCHUBERT
Symphonie, en Si min. «Unvollendete»
Allegro moderato
Andante con moto
3. Κονσέρτο διά πιάνο εις ντό Ελασσον L. v. BEETHOVEN
Klavier-Konzert No 3, c moll
Allegro con brio
Largo
Rondo - Allegro
4. Τάσσο : Θρήνος και Θρίσμβος F. LISZT
Tasso : Lamento e trionfo
Συμφωνικόν ποίημα

PIANO STEINWAY
Του Οίκου Ε. Τσαμουρτζή

ПРОГРАММА

С. М. В. В. В.

1. Введение
2. Основные понятия

С. М. В. В.

3. Основные понятия
4. Основные понятия
5. Основные понятия

С. М. В. В.

6. Основные понятия
7. Основные понятия
8. Основные понятия

С. М. В. В.

9. Основные понятия
10. Основные понятия
11. Основные понятия

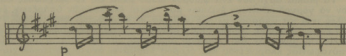
С. М. В. В.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΟΜΠΕΡΟΝ

C. M. V. WEBER

Ἄριστουργηματικὸν ὄντως ὑπόδειγμα ῥομαντικῆς μουσικῆς ἀποτελεῖ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ὀρχήστρας εἰς τὸ μελόδραμα Ὁμπερον, τὸ ὁποῖον συνέθεσεν ὁ Βέμπερ τῷ 1826. Εἰς τὸ Adagio sostenuto μὲ τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἡ εἰσαγωγὴ αὐτὴ παρουσιάζεται ὅλος ὁ παραμυθένιος κόσμος τῆς ὑποθέσεως τοῦ μελοδράματος μὲ τὸν μυστηριώδη ἐκείνον ἦχον τοῦ μαγικοῦ κέρατος (κόρνου), τὸ ὁποῖον ἐχάρισεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑσθονικῶν Ὁμπερον εἰς τὸν προστατευόμενον του ἱππότην Χιοόον τοῦ Μπροντῶ, μὲ τὰς λεπτὰς καὶ αἰθερίας φωνὰς τῶν μικρῶν σολφιδῶν καὶ νηρηδῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπαντοῦν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ κόρνου καὶ μὲ τὰ χαριτωμένα καὶ εὐτράπελα καμάματα τοῦ Πόουκ, τοῦ κωμικοῦ αὐτοῦ κατεργάρη τῶν Ἑσθονικῶν, μέχρις οὗ μίᾳ δυνατῇ συγχορδία ὑφ' ἧλης τῆς ὀρχήστρας μᾶς μεταφέρει εἰς τὸν πραγματικὸν κόσμον μὲ τὴν θαυρώδη κίνησιν τοῦ παλατιοῦ τοῦ Χαλίφου τῆς Βαγδάτης, μὲ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην μελωδίαν τοῦ κλαρινέττου μὲ τὴν ὁποῖαν ὁ ἱππότης Χιοόον ἐκφράζει τὸν ἔρωτα του πρὸς τὴν ὡραίαν Ρεδζιά, τὴν θυγατέρα τοῦ Χαλίφου καὶ μὲ τὸ θριαμβευτικὸν τραγουδι ταύτης, διὰ τοῦ ὁποῖου βεβιώνει τὸν ἀγαπημένον της ὅτι πλησιάζει ἡ σαιτηρία καὶ ἡ ἔνωσις των.

2. ΣΥΜΦΩΝΙΑ εἰς οἱ Ἐλασσον «ἡ ἡμιτελής»

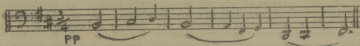
F. SCHUBERT

Ἡ συμφωνία εἰς οἱ Ἐλασσον εἶναι ἡ ἕβδομη κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὰς ἐννέα συμφωνίας, τὰς ὁποίας συνέθεσεν ὁ Σούμπερτ. Φέρει τὴν ἐπωνυμίαν ἡ μί τε λ η ς, διότι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν παραδεδομένον τύπον τῶν τεσσάρων

οσρών μερών της συμφωνίας αποτελείται μόνον από δύο μέρη, ένα Allegro moderato και ένα Andante con moto. Είναι αληθές ότι ο Σομπέρτ ηρχισε την σύνθεσιν και ενός τρίτου μέρους, ενός Σκέρτσου, εις τό αρχικόν δέ χειρόγραφον της συμφωνίας ταύτης υπάρχει μία σελίς επεξεργασίσεως και έναορχηρώσεως του μέρους αυτού, άνευ όμως συνεχίας. Θά ήτο άσφαλώς επιπόλαιον νά παραδεχθί τις ότι ο παραγωγικώτατος αυτός συνθέτης, διά τόν όποιον είναι γνωστόν ότι ένεπνέτο και επεξεργάζετο τά έργα του μέ μεγάλην εύκολίαν δέν ήτο εις θέσιν νά έπισφραγίση και τό έργον του αυτό διά της συνθέσεως δύο άλλων μερών. Όρθότερα τούναντίον είναι ή άποψις ότι ή ήμιτελής λεγομένη συμφωνία έφάνη εις τόν δημιουργόν της άρκετά τελειοποιημένη μέ τά δύο μέρη της και ώς έκ τούτου θεωρώσε περιτήν κάθε συμπληρώσιν της. Πραγματικώς βέ, όστις έννοεί την μουσικήν γλώσσαν του μεγάλου αυτού ρωμαντικού και θέλει νά παρακολουθήση μετά προσοχής την ροήν των ιδεών της συμφωνίας ταύτης είναι άδύνατον νά αίσθανθί και νά άνεύρη εις αυτήν έστω και την παραμικρότεραν ήμιτέλειαν.

Τό χειρόγραφον του έργου τούτου αποτελείται από 29 φύλλα, έκ των οποίων τά τέσσαρα τελευταία είναι λευκά, φέρει δέ επί του έξωφύλλου την σημείωσιν «Συμφωνία εις σι έλασσον υπό Φράντζ Σομπέρτ» και την χρονολογίαν «Βιέννη, τή 30ή Όκτωβρίου, 1822.»

Ξάν από τά βάθη του κάτω κόσμου προβάλλει εις τά βιολοντσέλλα και τό βαθύχορδα μία θλιβερή μελωδία, ή όποια δίδει εύθός έξ άρχής τόν τόνον τραγικώτετος εις τό πρώτον μέρος της συμφωνίας ταύτης. Η μελωδία αυτή μέ τό ήσυχον και συγκινητικόν παράπονον της χάνεται και άναναινεται πολλές φορές κατά την διάρκειαν του πρώτου μέρους.

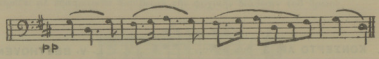
Τά βιολιά άρχίζουν ένα ψιθυρον ώσαν μέσα εις τό όμιχλώδες περιβάλλον νά γοργοδιαβαίνουν ένώπιον μας σκιαί εκλιπουσών όπάρξεων, ένω οι βιόλες και τά μπάσσα μέ τά ρεθμικά πιτσικάτα των σημειώνουν ένα έλαφρό καρδιοκτύπημα. Άλλ' ίδού! μία σκιά λαμβάνει σάρκα και όστά. Μέσα εις την μοναζιάν του Άπειρου αιώρεται μία μελωδία, ή όποια διά της ταύτοφωνίας κλαρινέττου και όξυβόβα λαμβάνει άνατριχιστικόν χαρακτήρα, ένω διά του ηρθήματος της καπουόσης πέμπτης δίδει τόν τόνον άπελπισίας.

Κόρνα και φαγκότα άναστενάζουν και ή μελωδία έπαναλαμβάνεται

διὰ τὴν ἐξασπῆσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς κραυγὴν ἀπογνώσεως. Ἀπὸ τῆν τελευταίαν συγχορδίαν τοῦ αἰ ἔλασον τὰ φαγκότα καὶ κόρνα κρατοῦν εἰς ὁμοφωνίαν τὸν τόνον ρέ, δηλαδὴ τὴν τρίτην τῆς συγχορδίας καὶ ἐν τέλει χωρίζονται διὰ τὴν φέρουν μετατροπίαν εἰς τὴν κλίμακα τοῦ σὺλ μείζον.

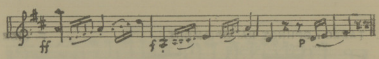
Εἰς τὴν μετὰπτωσιν αὐτὴν ἀναφαίνεται ὅλη ἡ φυσικότης καὶ εὐλι- κρινεῖται τῷ Σωμπέρτ. Καὶ τῶρα τὰ βιολοντσέλλα τονίζου ὡς πλάγιον θέμα, μίαν μελωδίαν εἰς ῥυθμὸν ἀργῷ στροβιλοῦ, ἡ ὁποία συγχρόνως γελᾷ καὶ κλαίει.

Τὰ βιολιά ἐπαναλαμβάνου τὴν μελωδίαν ταύτην, τὴν διακόπτου ὁμως ἀποτόμως. Πρὸς στιγμὴν σιωπᾷ ὅλη ἡ ὀρχήστρα. Ἀκολουθεῖ μία τα- ραχὴ με ἀναλαμπας διαφόρων συγχορδιῶν καὶ τρέμολα τῶν ἐγχόρδων, ἡ ὁποία καταλήγει εἰς διαλόγους τῶν διαφόρων ὁμάδων τῆς ὀρχήστρας με μοτίβα τοῦ πλαιγίου θέματος. Μέσα ἐπεξεργασίας ὄντως μεγαλοφυᾶ εἰς τὴν ἀπλότητά των, ὅπως τὰ ἐχρησιμοποίησε ἀργότερον καὶ ὁ Bruckner εἰς τῆς συμφωνίας του. Ἡ θεματικὴ ἐπεξεργασία τοῦ μέρους τούτου βασιζέται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ θέματος. Χαρακτηριστικόν εἶναι ἐκεῖνο τὸ μοιρολόγι τῶν βιολιῶν

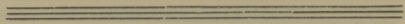
τὸ ὁποῖον ὀγκοῦται ὀλονέν καὶ παρασύρει ὅλην τὴν ὀρχήστραν εἰς ὄλολυ μούς καὶ ἀναστεναγμούς, ὅπως καὶ ἡ προσπάθεια ἐκείνη τῆς ἀπελευθερώ- σεως ἀπὸ τὴν ὀδύνην, ἡ ὁποία ὁμως ταχέως καταπίπτει καὶ βρόνει μέσα εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς.

Μία ἐπωδὸς ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μοτίβου πλαισιώνει τὸ ὅλον μέρος εἰς μίαν εἰκόνα συγκινητικοῦ παραπόνου, τὸ ὁποῖον βγαίνει ἀπὸ πονεμένη καρ- διά καὶ μεταδίδεται εἰς τὴν καρδίαν κάθε ἀκροατοῦ.

...

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς συμφωνίας ταύτης, τὸ Andante con moto, λείπει κάθε θεματικὴ ἐπεξεργασία. Θέματα, μοτίβα καὶ μέρη μελωδιῶν

αφραδιάζονται και ολοκληρώνονται τό ένα με τό άλλο. Κάθε προσπάθεια έρμηνείας του μέρους τούτου μένει άνευ αποτελέσματος. Τό βέβαιον είναι ότι ή φωτεινή διάθεση του μάς ελευθερώνει από την κατάθλιψη, την όποιαν ήσθάνθη ή ψυχή μας από τό πρώτον μέρος και μάς οδηγεί εις εκείνα τά ύψη, όπου υπάρχει μόνον τό ώραϊον και τό άγαθόν. Διά της συμφωνίας του ταύτης ό Σούμπερτ έσυρε τόν πέπλον του καλύπτε το αίωνίως Ώραϊόν, τό αίωνίως Ύψηλόν. Per aspera ad astra. Διά του σκότους εις τό φώς. Τό έργον του συνεπληρώθη.

3. ΚΟΝΣΕΡΤΟ ΑΡ. 3 διά πιάνο,
εις ντό έλασσον

L. V. BEETHOVEN

Ένα από τά ώραιότερα έργα της φιλολογίας του πιάνου είναι και τό τρίτον κονσέρτο εις ντό έλασσον διά πιάνο με όπόκρουση όρχήστρας, τό όποϊον συνέθεσεν ό μεγάλος διδάσκαλος της Βορν τώ 1800. Είναι αφιερωμένον εις τόν πρίγκηπα Λουδοβίκον Φερδινάνδον της Πρωσίας και επεκράτησε να άποκαλήται «αυτοκρατορικόν» λόγω του μεγαλοπρεπούς ύφους του. Ό Μπετχόβεν ήτο δεινός δεξιότεχνος του πιάνου και από τό 1795 μέχρι του 1802 έθεωρείτο ως ό μεγαλειότερος βιρτουόζος της έποχής του. Ό Τσέρνι λέγει περί αυτού τά εξής : «Ό Μπετχόβεν ήτο κατά την άκμήν της δράσεώς του εις από τούς μεγαλειότερους πιανίστας και τώσον εις την τεχνικήν, όσον εις τό Adagio και την φούγκαν, ίδίως όμως εις την Improvisation ήτο ανυπέρβλητος. Αι τεχνικάι δυσκολίαι, τας όποιας εφεύρισκε και εφώρμιζε επροκάλουν τόν θαυμασμόν, ως συμβαίνει τώρα με τόν Λιστ και τον Thalberg». Τό έτος 1800 όμως συμπίπτει εις την έποχήν κατά την όποιαν ήρχισε διά τόν Μπετχόβεν ή σκληρά δοκιμασία με την έκασθένειν της άκοης του. Τοουτοτρόπως εξηγείται ότι εις την σύνθεσιν ταύτην εόρισκονται άφ' ενός ή μεγάλη φρεσκάδα δεξιοτεχνίας συνδυασμένη με παθητικούς τόνους.

4. ΤΑΣΣΟ : ΘΡΗΝΟΣ ΚΑΙ ΘΡΙΑΜΒΟΣ
Συμφωνικόν ποίημα

F. LISZT

Είναι τό δεύτερον κατά σειράν από τά 15 συμφωνικά ποιήματα, τά όποια συνέθεσεν ό Λιστ και έχει ως υπόθεσιν την ζωήν του άτυχοδς ποιητού και συγγραφέως του άριστουργηματικού έπους «Άπελευθερωθείσα Ίερουσαλήμ», Τ ο ρ κ ο υ ό τ ο Τ ά σ σ ο (1544-1595).

Ό Λιστ συνέθεσε τό έργον τούτο τω 1849 διά να εκτελεσθί εις τας διοργανωθείσας εις Βαϊμάρην έορτάς επί τη εκατονταετηριδι από του θανάτου του μεγάλου ποιητού Γ κ α ι τ ε και όπως αναφέρει ό ίδιος εις τόν πρόλογον, τόν όποϊον προτάσσει εις την παρτιτούραν του έργου, άνεπιεύσθη την σύνθεσιν ταύτην τώσον από τό δράμα του Γκαίτε «Γάσσο», όσον

και από ανάλογον ποίημα του Βάρναρος, τονίζει όμως συγχρόνως ότι ήβλησε διά της συνθέσεώς του ταύτης να περιγράψη γενικώτερον «την μεγάλην αντίθεσιν, ης συμβαίνει όταν μια μεγαλοφυία παραγνωρίζεται εις την ζωήν και δοξοστεφανούται μετά θάνατον.»

Τό έργον άρχίζει με ένα βαρό και θλιβερό μοτίβο, τό όποιον χαρακτηρίζει με εξαιρετικήν άκρίβειαν την ψυχικήν διάθεσιν του ήρωος.

Τό μοτίβο αυτό, τό όποιον άποτελεί μέρος του κυρίου θέματος, δικαιολογεί πληρέστατα τό παράπονον της ψυχής του ήρωος και τους αναστεναγμούς του, τους όποιους τονίζουν κατά σειράν τό κλαρινέττο και ό όξυβάς. Τό παράπονον αυτό όγκοται όλονέν και ξεσπά εις άγρίαν έκδήλωσιν πόνου και άγανακτήσεως, καταλήγει όμως και πάλιν εις μακρόσυρτους άναστεναγμούς. Και τώρα παρουσιάζεται διά πρώτην φοράν όλόκληρον τό θέμα, τό όποιον, όπως όμολογεί ό Λίστ, είναι εκείνη η μελωδία με την όποιαν οι Βενετοί γονδολιέροι τραγουδοϋν άκόμη και σήμεραν τους πρώτους στίχους της «Απελευθερωθείσης Ιερουσαλήμ.» Τό τονίζει ό βαθύς εσθύσαυλος με όπόκρουσιν άρπας, έγχόρδων και κόρνων.

Ακολουθεί μία θαυμασία φρδάσις του βιολοντσέλλου σάν νοσταλγία διά την εύτυχίαν.

Ξαφνικά όμως φαίνεται σάν να έχη επέλθη κάποια άλλαγή εις την ψυχήν του ήρωος. Η πίστις και πεποιθήσις εις την μεγάλην Ικανότητα και άξίαν του ζυγιά και τον ύψώνει όπέραν των μικροτήτων της ζωής. Τό κύριον θέμα τονίζεται τώρα εις λαμπράν μείζονα κλίμακα από δια τά χάλκινα πνευστά.

Αλλά Ιδοϋ μία νέα εικών, Ο Τάσσο εις τά άνάκτορα της Φερράρα.

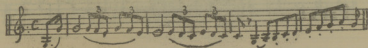
"Ένα Μενουέττο ζωγραφίζει με ζωηρά χρώματα την ζωή εις τὰ καλὰτα παρωχημένης ἐποχής.

Με δαιμονίαν πραγματικῶς τέχνην κατάρθρωσεν ὁ Λιστ τὸ συναρμονίῳ τὸ θέμα αὐτὸ τοῦ Μενουέττου μετὰ τὸ κύριον θέμα. Ἐτοι βλέπομεν τὸν Λίσσον νὰ ὀψῶνῃ τὸ βλέμμα του μετὰ φλογερὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Λεωνώραν. Ραγδαία ὁμοῦ ἐσπᾶ ἡ καταστροφή μετὰ ἐκεῖνο τὸ Allegro strepitoso καὶ ὅπως λέγει ὁ Γκαίτε:

... "Ὅλα ἐχάθηκα! Ἐνα μόνον μένει
τὸ δάκρυ τοῦ μᾶς χάρισεν ἡ φύσις,
καὶ ἡ κραυγὴ τοῦ πόνου..."

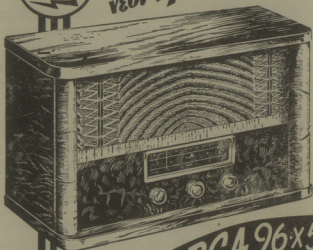
Ἐδῶ κλείει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου. Καὶ ἀμέσως ἀκολουθεῖ ἡ ἀποθέσις, ἡ ἰκανοποίησις δηλ. ἐκείνη, ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὴν μεγαλοφυίαν, διὰ τὰ ἔργα τῆς ἐπιβάλλοντι εἰς τὴν καρδίαν ἐνὸς λαοῦ. Τὸ δεύτερον αὐτὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει μετὰ κλαγγῆς τῶν σαλπικῶων καὶ κόνων καὶ ζωρᾶς ἀνωσῶς κλιμακᾶς τῶν ἐγχόρδων ἔχει ὡς θέμα μίαν παραλαγὴν τοῦ θέματος τοῦ Μενουέττου μετὰ ρυθμικὴν κίνησιν τοῦ τραγικοῦ μοτίβου. Τοιοῦτόστιγος ὁ Λιστ ἠθέλησε νὰ ἀνακεφαλαιώσῃ ὅλας τὰς θλίψεις, τὰς ὁποίας ὑπέφερον ὁ ποιητὴς καὶ διὰ τὰς ὁποίας τὸν ἀμείβει τώρα ἕνας ὀλόκληρος λαός.

"Ὅλο δυνατώτερα παρουσιάζει ἡ μουσικὴ τὰς ἰσχάς τοῦ πλήθους, αἱ ὁποῖαι κορυφούνται εἰς τὸ τέλος τοῦ Quasi Presto. Ἀκολουθεῖ μία στιγμὴ σιωπῆς καὶ τώρα ὅλα τὰ πνευστὰ τινάζουν μεγαλοπρεπῶς τὸ κύριον θέμα. Τὰ μπάσσα ὑπενωμιζοῦν ἀκόμη μίαν φοράν τὸ τραγικὸ μοτίβον, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μετατρέπεται καὶ εἰς κραυγὴν θρήνησιν εἰς τὸν ἐπιπλέον Stretto μετὰ τὸν ὁποῖον τελειώνει τὸ τραγῶδι αὐτὸ τῆς τραγικῆς μοίρας μῆας μεγαλοφυίας.

Ραδιόφωνον αμινολύτω,
νέον Μοδέλιο 1940

RCA 96X5

Θαυμαστή τελειοποίησης Μουσικής απόδοσης
Λήψις: Μεσαίων και Βραχέων κυμάτων
Ειδικώς κατασκευασθέν διά την Έλλάδα

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η
Τ Σ Ι Μ Ι Σ Κ Η 41 • Τ Η Λ. 62.55

ΑΑΜΑ

Ваша любимая музыка
всегда будет звучать
на вашем столе

Ваша любимая музыка
всегда будет звучать
на вашем столе

Гарантия: 12 месяцев
или 100 часов работы
в зависимости от того, что наступит раньше.
Сеть: 220 В, 50 Гц.
Мощность: 10 Вт.
Частотный диапазон: 50-15000 Гц.
Селективность: 12 дБ.
Скорость перестройки: 10 сек.
Средняя стоимость: 100 руб.

ТЕЛЕГРАФНО-ТЕЛЕФОННОЕ
ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ